

PÕHIKOOLI LOOVTÖÖ TPL-is

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö võib olla õpilasuurimus, projektitöö, kunstiteos või selle interpretatsioon, edukas osalemine õpilasvõistlustel või olümpiaadidel. Loovtööga kaasneb eestikeelne kirjalik osa (mis sisaldab protsessi kirjeldust, õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise ning töö tulemuse kohta).

Loovtööde juhendajad

on peamiselt lütseumi aineõpetajad, aga ka info- või huvijuht, raamatukoguhoidja jt. Soovi korral võib juhendaja olla väljastpoolt kooli, kuid siis peab olema kaasjuhendaja koolist.

Loovtöö tegemise aeg

Loovtöö sooritatakse üldjuhul 8. klassis.

Hiljemalt 8. klassi I veerandi jooksul valib õpilane loovtöö teema ja leiab endale juhendaja.

Loovtööde kaitsmine toimub veebruaris, erandjuhtudel aprillis.

Loovtööde tegemist koordineerib klassijuhataja.

Loovtöö teema

Loovtöö teema pakub välja kas õpilane ise või soovib õpetaja.

Loovtöö liigi (projekt, õpilasuurimus, muusikateos, näitus vm) otsustab õpilane koos juhendajaga.

Loovtöö liigid

Loovtööks võib olla uurimus, projekt (ürituse organiseerimine, esinemine, esitlus jm), kunstitöö, õpilasvõistlustel osalemine vm.

➤ ÕPILASUURIMUS (uurimistöö)

Uurimuse tulemus on kirjalik tekst, milles õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile.

Töö kirjutamine annab õpilasele iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärk on saada täpsemat teavet uuritava valdkonna kohta ning leida püstitatud küsimustele vastuseid. Samuti aitab uurimistöö kaasa oskusele anda oma mõtteid edasi nii kõnes kui ka kirjas.

Uurimistöö etapid

Õpilane koostöös juhendajaga

- 1) valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;
- 2) koostab töö valmimise ajakava;

3) tutvub teemakohase kirjandusega;

4) sõnastab probleemi;

5) kogub andmeid;

6) kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöö teksti;

7) *esitleb oma tööd hindamiskomisjonile.*

Uurimistöö ülesehitus

- 1) *tiitelleht*
- 2) *sisukord*
- 3) *sissejuhatus*
- 4) *töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid)*
- 5) *kokkuvõtte, sh enesehinnang*
- 6) *allikate loetelu*
- 7) *lisad (vajadusel)*

➤ LOOVTÖÖ KUI PROJEKT

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik tööülesanne või ettevõtmine.

Projekt pakub võimaluse viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamis-, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust jpm. Projekti võib kaasata mitmesuguseid loovtöö liike olenevalt projekti teemast (nt lühiuurimus, esinemine, esitlus, näituse korraldamine jm).

Projektitöö sisaldab ka kirjalikku osa: protsessi kirjeldust, enesehinnangut eesmärkide, tegevuskava täitmise ja töö tulemuse kohta.

Kui projektis kasutatakse kellegi teise loomingut, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

➤ LOOVTÖÖ KUI KUNSTITEOS

Loovtöö kunstiteosena võib kuuluda kujutava kunsti valdkonda või olla muusikateos, film, lavastus jm. Loovtöö muusikateosena võib olla kas õpilase omalooming või muusikateose ettekandmine.

Kunstiteosele lisaks peab õpilane koostama ka kirjaliku töö, milles põhjendab teemavalikut, kirjeldab tööprotsessi, materjalide valikut jm, annab tulemusele hinnangu.

Kui projektis kasutatakse kellegi teise loomingut, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

➤ LOOVTÖÖ – OLÜMPIAADIDEL JA KONKURSSIDEL OSALEMINE

Loovtöö loetakse sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimuste vm konkursil (nt Archimedese Eesti õpilaste teadustööde riiklik konkurss).

Loovtöö sooritamiseks peab õpilane koostama ka kirjaliku töö, milles annab lühiülevaate võistlus(t)est, millel osales; nimetab võistlus(t)e teema(d), saavutatud tulemus(ed), kirjeldab ettevalmistustööd ja koostööd juhendajaga; kirjutab eneseanalüüsi (mis motiveerib, milline on olnud areng, millised on eesmärgid jm).

Loovtöö vormistamine

1) *tiitelleht* (vt lk 6)

2) *sisukord*

3) sissejuhatus (nt töö pealkiri, teema, eesmärgid, töö iseloom, peamised allikad, töös kasutatud materjalid vm); maht pool kuni üks lehekülg

4) sisu peab olema liigendatud peatükkideks ja alapeatükkideks (nt tööprotsessi ja tulemus(t)e kirjeldus: millal ja mida tehti, kes osalesid, töö käigu kirjeldus, töö etapid, osaliste panus töösse). Töö maht kujuneb vastavalt töö eesmärkidele ja iseloomule.

5) kokkuvõte, sh enesehinnang (lühidalt); maht pool kuni üks lehekülg

6) allikate loetelu (vajadusel)

7) lisad (vajadusel)

Vormistusnõuded

- kirja tüüp Times New Roman
- tähesuurus 12 punkti
- reavahe 1,5
- lehe veerised 2,5 cm
- tekst joondatakse nii vasakust kui ka paremast servast (rööpjoondamine)
- leheküljed nummerdatakse (v.a tiitelleht, mida küll arvestatakse, kuid millele numbrit ei märgita), leheküljenumber peab paiknema all servas
- töö prinditakse A4 formaadis lehe ühele küljele
- töö esitatakse kaante vahele köidetuna (sobib tavaline kiirkõitja)
- sõnastus olgu võimalikult täpne ja objektiivne, hoiduda tuleks emotsionaalsetest hinnangutest
- tähelepanu tuleb pöörata õigekirjale, vältida trüki- ja lohakusvigu
- teksti liigendatakse vastavalt sisule
- lisad (lisamaterjalid, mis töö põhiossa ei mahu, aga millele töös viidatakse, nt fotod, ankeedid vm) pannakse töö lõppu; pildid võib kirjutada nt plaadile ja lisada tööle kiletasku vahel)

Loovtöö esitlemine

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimis- või praktilise töö (kunsti- või projektitöö vm) koos kirjaliku osaga.

- Loovtööde kaitsmine toimub koolis kaks korda aastas (veebruaris ja aprillis);
- töö praktilise osa esitlus võib toimuda ka muul ajal (nt mõne ürituse raames);
- mitme autori puhul osalevad loovtöö kaitsmisel kõik rühma liikmed;
- loovtööd kaitseb õpilane suuliselt (u 5 min);
- esitlust võib näitlikustada (nt vaatmik, PowerPointi vm esitlus, filmiklipp, audiomaterjal vm), aga see pole kohustuslik.

Loovtöö esitlemisel õpilane

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab lühidalt tööd;
- 3) esitab töö kokkuvõtte – järeldused, tulemused (milleni jõuti, kas eesmärk täideti), enesehinnang (mida töö tegemine õpetas, mida paremini oleks võinud teha jm);
- 4) lõpetab loovtöö kaitsmise lõppsõnaga.

Kuidas esitlust ilmestada?

- **Vaatmik (e stendietekanne, poster, plakat)** on suureformaadiline teksti ja piltidega plakat, millel olevat teksti, pildimaterjali, jooniseid, skeeme jm kommenteeritakse esitlusel suuliselt. Vaatmik peab olema visuaalselt atraktiivne, info sellel peab olema loogiliselt liigendatud, ilma keeruliste graafiliste kujundite ning liigsete detailideta. Pealkirjade ja alapealkirjade kujundamisel peab jälgima, et kiri oleks piisavalt suur ja nähtav, kiirelt loetav ja laused lühikesed.
- **PowerPointi** vm esitlust tehes peab arvestama, et iga slaid saab näitlikustada vaid üht põhiideed. Illustratsioonid ja taust peavad olema vastavuses temaga. Kirja suurust valides tuleb lähtuda auditooriumi kaugusest ekraanist. Slaidide vaheldumise efekte või animatsioone võiks kasutada mõõdukalt. Ühele slaidile võiks paigutada vaid ühe illustratsiooni. Kui esitluses kasutatakse teiste autorite loomingut, tuleb slaidil autorile viidata.

Loovtööde juhendamine

Juhendaja roll on suunav. Juhendaja

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmiseks;
- jälgib ajakava täitmist;
- annab sisulist nõu;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- jälgib töö vastavust vormistamisnõuetele;
- nõustab õpilast kaitsmiseks valmistumisel.

Loovtööde hindamine

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon. Rühmatöö puhul hinnatakse iga liikme tööd eraldi.

Hinnang antakse loovtöö kõigile komponentidele.

Protsessis hinnatakse

- õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel
- ajakava järgimist
- kokkulepetest kinnipidamist
- suhtlemisostkust

Töö sisus hinnatakse

- töö vastavust teemale
- seatud eesmärkide saavutamist
- meetodite valikut ja rakendamist
- töö tulemust
- töö kirjaliku osa ülesehitust
- (enese)analüüsi põhjalikkust
- teose ideed, originaalsust (omaloomingulise teose puhul)
- idee teostamist, uute seoste loomise oskust

- tehnilist teostust (nt käsitöö vms puhul)
- kunstilist teostust (nt muusikateose interpreteerimisel)

Töö kirjaliku osa vormistamisel hinnatakse

- teksti vormistamist (teksti suurus, reavahe, pealkirjad, teksti joondamine, lehekülgede nummerdus jm)
- jooniste, graafikute, tabelite, fotode, lisade korrektset vormistust
- viitamist
- eneseväljendust (sõnavara ja lausestus; terminite korrektne kasutamine; õigekeelsus)

Töö kaitsmisel hinnatakse

- esitluse ülesehitust
- kõne tempot, diktsiooni
- esitluse näitlikustamist
- kontakti kuulajatega

Käesolev juhend jõustub 1. septembrist 2014.

Kinnitatud TPL-i õppenõukogus 20. juunil 2014 (protokoll nr 147).

Juhendmaterjali koostamisel kasutatud allikad:

„Soovitusi ja näiteid loovtööde läbiviimiseks põhikooli III kooliastmes”

(vt <http://www.oppekava.ee/index.php/Esileht>)

Tallinna Prantsuse Lütseum

Kati Karu

Vaba lava õhtu – õpilasürituse korraldamine

Põhikooli loovtöö

Juhendaja: Kristiina Kapper

Tallinn 2015